

ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

МАТЕРІАЛИ

X Міжнародної науково-практичної конференції

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНСЬКОГО ТА ЗАРУБІЖНОГО
МИСТЕЦТВ: КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ,
МИСТЕЦТВОЗНАВЧИЙ,
ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТИ»**

23–25 травня 2025 року

Львів – Торунь
Liha-Pres
2025

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Андрущенко Віктор Петрович – доктор філософських наук, професор, член-кореспондент НАН України, академік НАПН України, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Українського державного університету імені Михайла Драгоманова;

Цьось Анатолій Васильович – доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, заслужений діяч науки і техніки України, ректор Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Охманюк Віталій Федорович – кандидат мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України, декан факультету культури і мистецтв Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Хачинський Ярослав – PhD, професор, завідувач кафедри музичного мистецтва Поморської академії у Слупську (Польща);

Русаков Сергій Сергійович – кандидат філософських наук, доцент, в.о. директора Навчально-наукового інституту філософії та освітньої політики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова;

Федоришин Василь Ілліч – доктор педагогічних наук, професор, заслужений діяч мистецтв України, декан факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського Українського державного університету імені Михайла Драгоманова;

Розова Тамара Вікторівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософської антропології, філософії культури та культурології Навчально-наукового інституту філософії та освітньої політики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова;

Прокопович Тетяна Анатоліївна – кандидат психологічних наук, доцент, заступник декана факультету культури і мистецтв з наукової роботи Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Авраменко Дмитро Костянтинівич – кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри дизайну Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Косинець Іван Іванович – доктор мистецтва, доцент, завідувач кафедри музичного мистецтва Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Козачук Олег Дмитрович – заслужений працівник культури і мистецтв України, доцент кафедри хореографії Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Москвич Ольга Дмитрівна – кандидат філософських наук, доцент, завідувач кафедри культурології Волинського національного університету імені Лесі Українки;

Віхляєв Михайло Юрійович – доктор юридичних наук, професор, директор Центру українсько-європейського наукового співробітництва.

Актуальні проблеми розвитку українського та зарубіжного мистецтва: культурологічний, мистецтвознавчий, педагогічний аспекти : матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції (с. Світязь Шацького району Волинської області, 23–25 травня 2025 року) ; Волинський національний університет імені Лесі Українки. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. 248 с.

ISBN 978-966-397-500-9

УДК 7((477)+(100))(062.552)

ISBN 978-966-397-500-9

© Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2025

© Українсько-польське наукове видавництво «Liha-Pres», 2025

ЗМІСТ

КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА ТА ЇЇ ЗБЕРЕЖЕННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ І КОНФЛІКТІВ: ДОСВІД УКРАЇНИ ТА ІНШИХ КРАЇН

Цифрова трансформація організації сучасного театру (на прикладі
Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка)

Гнатюк А. В...... 8

Штучний інтелект як новітній інструмент збереження та актуалізації культурної
спадщини в умовах цифрової трансформації суспільства

Горбул Т. О...... 10

Стан збереження та іконографічні особливості коптських
і перських тканин IV–XI століть

Дмитренко Н. В...... 15

Становлення мистецтвознавства у Львові: досвід кінця XIX –
початку XX століття

Дядюх-Богатько Н. Й...... 17

Фотодокументалістика війни як форма візуального архіву: виклики
та етичні виміри

Логвіненко К. О...... 20

Пропаганда і культурна спадщина в умовах війни: досвід України

Маркус А. О...... 22

Реставрація живопису на полотні ікони Іверської Пресвятої Богородиці

Муравець М. В...... 25

Відеоблогінг як форма збереження та популяризації культурної спадщини
в умовах війни

Осадча Л. В...... 30

Досвід збереження культурної спадщини музеями Харкова
в умовах воєнних дій

Пілюгіна К. Г., Подольська Т. В...... 33

Ностальгія як механізм збереження пам'яті про Луганськ: міжособистісний
досвід та колективні уявлення

Чуріна Д. К...... 36

СУЧАСНА МОВА УКРАЇНСЬКОЇ ТРАДИЦІЇ В СУЧАСНОМУ МІЖКУЛЬТУРНОМУ ДІАЛОЗІ

Репрезентація образу відьми в українській культурі

Назарук В. С., Головей В. Ю...... 40

Графічні техніки в підготовці майбутніх художників: новітні підходи
та традиційні методи

Панфілова О. Г...... 43

АРТ-студія «П'ятерня»: мистецький осередок у просторі сучасної культури

Степанчук Т. А., Столярчук Н. М...... 46

Морально-етичні і соціокультурні особливості української ментальності

Тігор Д. І., Шостак В. М...... 49

Інноваційні моделі державної культурної політики: міжнародний досвід

Шостак В. М., Ковч О. І...... 52

Нові технології і форми управління в культурно-мистецьких закладах Волині та міста Луцька	
Шостак В. М.	56
Language learning in modern world: the benefits of learning Ukrainian	
Yurko N. A., Romanchuk O. V., Miahkota I. V.	60
ЗБЕРЕЖЕННЯ ІСТОРИЧНОЇ ПАМ'ЯТІ В СУЧАСНОМУ МИСТЕЦТВІ УКРАЇНИ	
Деякі сторінки історії української графіки	
Берlach О. П.	64
Збереження історичної пам'яті у сучасному українському кінематографі	
Загребельна І. В.	67
Література як свідок історії та болю	
Захарченко-Королевська А. О.	70
Кременецька школа мистецтв як осередок професіоналізації фортепіанного мистецтва	
Легкун О. Г., Матвійчук І. Р.	73
Фотографія як інструмент репрезентації травми в українській культурі воєнного часу	
Марченко В. С.	76
Гейміфікація катаклізмів: українські відеоігри, створені на основі історичного матеріалу	
Мимрук О. В.	80
Сучасна українська фотографія у світовому контексті: соціокультурний вимір	
Москвич О. Д.	83
Типи вікон в традиційному житлі Чернігівщини, Полтавщини, Черкащини	
Постол А. Р.	87
Традиційні культурні коди українського орнаменту в дизайні сценічного простору	
Пращур О. В., Дерман Л. М.	89
Нові символи нової епохи: митець як ретранслятор больового шоку війни	
Романенкова Ю. В.	92
Збереження історичної пам'яті: перешкоди та шляхи їх подолання	
Солоненко Т. Є.	96
Пісенно-вокальна творчість Левка Ревуцького у контексті розвитку української музики в першій половині XX століття	
Стахевич О. О.	98
Декоративно-ужиткове мистецтво в епоху цифрових технологій	
Трегуб О. Д.	101
ЕТНІКА В СУЧАСНОМУ ОБРАЗОТВОРЧОМУ МИСТЕЦТВІ УКРАЇНИ: КОНЦЕПЦІЇ, НАПРЯМИ	
Неоетніка: сучасні інтерпретації традиційних символів в українському мистецтві	
Григорішин Д. С.	104
Відображення етнічних мотивів у сучасному українському татуванні	
Малишева Л. Є., Дерман Л. М.	106

Культурна ідентичність у дизайні бренду: переосмислення етнічних символів Романюк С. І., Дерман Л. М.	108
СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ СОЦІАЛЬНО-КРИТИЧНОГО МИСТЕЦТВА УКРАЇНИ	
Мистецтво як дія: між іконою, мовленням та постінтелектуальним досвідом Гончаренко К. С., Лінкевич П. І.	112
Соціально-критичне мистецтво як тема навчальних робіт для студентів непрофільних спеціальностей Захарчук Н. В.	115
МИСТЕЦТВО В ЕПОХУ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ	
Мертві ранчо і жива мода: стильова ідентичність Texas Gothic Багірова І. Е., Супрунець А. І., Пригода-Донець Т. М.	119
Сучасні платформи популяризації мистецтва Білокобильский Б. Ю.	121
Феномен фан-баз рок-виконавців у соціальних мережах Бондарук У. А.	124
Символічні образи фільму Інґмара Берґмана «Сунічна галявина»: культурно-семіотичний аспект Грицина К. В., Головей В. Ю.	127
Візуальний шум як стиль: естетика абсурду та крінжу в сучасних мемах Давидюк М. І., Бондарук С. О.	131
Манґа й аніме в епоху соціальних мереж Дарюґа Е. В.	133
ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЯК ПРОЦЕС ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ МИСТЕЦТВА	
Культурна цифрова аналітика: новий погляд на світ Пригода-Донець Т. М.	137
ІННОВАЦІЇ У МИСТЕЦТВІ ТА ДИЗАЙНІ	
Проблема первинної і вторинної креативності при проєктуванні об'єктів графічного дизайну засобами цифрових технологій Борисова С. В.	139
Еко-арт як художнє відображення викликів, спричинених глобальною екологічною кризою Вахрамєєва Г. І.	143
Сучасне бачення ролі цифрових інструментів у розвитку креативних індустрій Вовк А. А.	146
Мистецька акція ВОЛЬНАНОВА: історія розвитку, концепти Гладун О. Д., Яковець І. О.	149
Інклюзивні іграшки для дітей із порушеннями кольоросприйняття: принципи розробки та практичні рішення Дерман Л. М.	152
Звукозаписи епосу у творчості бандуристів України та зарубіжжя та їх цифрове представлення Дутчак В. Г.	155

Вплив сучасних технологій на швейну промисловість України Дьогтєв А. В.	159
Синтез кольору і простору у сучасному українському мистецтві Лисюк А. О., Прокопович Т. А.	161
Особливості використання творів художників у 3D-візуалізації інтер'єрів Остах Н. А., Остах К. А., Щерба Ю. М.	164
Роль орнаменту у формуванні візуальної мови сучасного текстильного дизайну з використанням цифрових технологій Охман Н. І.	168
Порівняння реалістичного та інтуїтивного підходів у методичних засадах навчання рисунку: переваги, недоліки та перспективи Прокопович Т. А.	171
Українські мотиви на балетній сцені як засіб міжкультурного діалогу Родіна Ю. Д., Бадаква П. І.	175
Структурні особливості брендбуків: традиційні та інноваційні аспекти Романюк О. В., Рибчинчук А. А.	177
Актуальність текстур у сучасному геймдизайні Савонік І. В., Гула В. Т., Смикало К. О.	182
Експериментальні підходи до формотворення візуальної поезії Склярєнко Н. В.	187
Штучний інтелект як новий інструментарій для художника Черкесова І. Г.	191
МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО У ВИЩІЙ ШКОЛІ: ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	
Проект «Коло Глієра»: креативне вивчення української композиторської школи Гармель О. В.	194
Музична реставрація та відновлення аудіо: роль аудіо- та відеоредакторів у збереженні архівних записів Голощук О. О.	196
Вокальна підготовка здобувачів освіти у контексті емоційного та технічного розвитку Зарицька А. А., Зарицький А. О.	200
Танцювальна сюїта епохи бароко як синтез музичної структури та хореографічної традиції Косинєць І. І., Лі Сіньюді	202
Сценічне хвилювання як психологічне явище та методи його подолання Коцюрба Н. Є., Коцюрба Б. Б., Коцюрба А. Б.	205
Професійна підготовка фахівців в галузі музичного мистецтва у закладах вищої освіти: інтеграція професійних компетенцій та соціокультурної діяльності Кулікова С. В.	207
Деякі питання творчого шляху оркестру народних інструментів ВНУ імені Лесі Українки Кучерук В. Ф.	211

A. Piazzolla. Double Concerto for Bandoneon, Guitar and String Orchestra: Features of the Interpretation of the Concerto Genre Lifeng Chen	214
Особливості написання музики Володимира Зубицького в контексті хорових мініатюр та творів для баяна Охманюк В. Ф., Цзен Цянькунь, Юань Чжень	217
Структура комунікативного акту в музичному мистецтві Прядко О. М.	220
Фахова підготовка учня-піаніста до навчання у вищій школі Романенко С. А.	222
Вплив тренінгових занять на формування мистецької культури майбутніх фахівців Семенюк А. Ю.	225
«Пісні без слів» Ф. Мендельсона-Бартольді в фортепіанному педагогічному репертуарі Цейко Н. О.	227
Сучасні підходи формування музичних здібностей у студентів-музикантів без попередньої музичної підготовки Шкоба В. А., Павлюк Н. М., П'явка К. М.	231
Діджиталізація сучасної культури і музично-педагогічна освіта Шрамко О. І.	234
Музичне мистецтво як феномен сучасної міжкультурної комунікації в індустрії популярної музики: виконавська інтерпретація «Ой у лузі червона калина» С. Чернецького Щербіна І. В.	236
ХОРЕОГРАФІЧНА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ ТА ЄВРОПИ: ПЕДАГОГІЧНІ ТА МИСТЕЦЬКІ АСПЕКТИ	
Вплив хореографічного мистецтва на формування патріотичних цінностей у молоді Кротік Б. І., Косаковська Л. П.	241
English for choreographers: the key aspects Yurko N. A., Vorobel M. M., Kalymon Yu. O.	243

8. Using AI to decipher historical manuscripts. UdeMNouvelles, l'actualité de l'Université de Montréal | UdeMNouvelles. URL: <https://nouvelles.umontreal.ca/en/article/2023/11/08/using-ai-to-decipher-historical-manuscripts/#:~:text=To%20decipher%20the%20historical%20manuscripts,%20pages,%20which%20are%20subsequently%20archived> (date of access: 01.05.2025).

9. Rusakov, S. (2024, February 7–8.). Digitalization of Cultural Heritage of Ukraine During War (Based on the Analysis of the Projects of the Ukrainian Cultural Foundation). In International scientific conference [Conference materials] (p. 69–73). Baltija Publishing.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-500-9-3>

СТАН ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ІКОНОГРАФІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КОПТСЬКИХ І ПЕРСЬКИХ ТКАНИН IV–XI СТОЛІТЬ

Дмитренко Н. В.

доктор філософії,

доцент кафедри образотворчого мистецтва

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

м. Київ, Україна

У даній доповіді досліджується питання збереження текстильних артефактів коптського Єгипту та Персії, датованих періодом IV–XI століть, а також аналізуються характерні іконографічні мотиви, що відображають культурні, релігійні та соціальні уявлення епохи. Особливу увагу приділено фрагментам тканин, які збереглися до наших днів, попри крихкість текстильних матеріалів, що робить їх винятковими джерелами для дослідників.

Коптські тканини, що збереглися переважно завдяки сухому клімату Єгипту та специфічним поховальним практикам, виявлені здебільшого в некрополях міст Ахмім, Панополіс, Антинополь та Оксирінх. Значна частина збережених зразків походить з могил представників середнього прошарку, де одяг та інші тканинні елементи виконували не лише утилітарну, але й символічну функцію.

Наприклад, у колекції Лувру зберігається туніка з Оксирінха (IV–V ст.), прикрашена круглими медальйонами із зображеннями святих, оточеними стилізованими виноградними лозами – мотивом, що асоціюється з Євхаристією. У Британському музеї зберігається фрагмент гобеленової тканини з Антинополя (VII ст.), на якій зображено сцену з фігурою Оранти – символа моління, оточеного птахами та

квітами. Такі зразки демонструють синкретизм елліністичних, римських та християнських уявлень у візуальній культурі Коптського Єгипту.

Перські тканини, зокрема сасанідського періоду, представлені фрагментами розкішних шовкових тканин, що збереглися як у самій Персії, так і в поховальних комплексах Центральної Азії, Китаю, а також у західноєвропейських церквах, куди ці тканини потрапили як дипломатичні дари або трофеї. У Віденському скарбі собору Святого Стефана зберігається знаменитий фрагмент шовку із зображенням пегасів та стилізованих пальмет (VIII–IX ст.), ймовірно, виготовлений у Східному Ірані.

У музеї Метрополітен у Нью-Йорку міститься фрагмент сасанідського саміту із зображенням царя, який тримає скіпетр і полонанням на лева – темою, що символізує могутність правителя й сакральну легітимацію його влади. Використання шовку з вишивкою золотими нитками вказує на вищий статус об'єкта та його церемоніальне призначення.

Важливими центрами дослідження та збереження тканин є Музей коптського мистецтва в Каїрі, музей Пермінджера (Німеччина), а також Інститут текстильного мистецтва у Вашингтоні. Усі вони мають відповідні лабораторії для реставрації, де застосовуються сучасні методи стабілізації волокон, лазерної діагностики, аналізу барвників (зокрема, індиго, кошениль, марена), а також реконструкції втрачених декоративних елементів.

Таким чином, аналіз збережених зразків коптських та перських тканин дозволяє простежити еволюцію іконографічних мотивів, вплив міжкультурного обміну на становлення християнської іконографії та різноманітних технік, а також визначити роль текстилю як засобу репрезентації влади, віри в соціальних та міжкультурних контекстах.

Література:

1. Fluck, C., Vogelsang-Eastwood, G. Textiles from Egypt: Collection of the Museum of Islamic Art in Berlin. Berlin: DAI, 2001. 240 p.
2. Jenkins, D. T. (Ed.). The Cambridge History of Western Textiles. Cambridge: Cambridge University Press, 2003. Vol. 1–2. 1304 p.
3. Shepherd, D. Silk and Religion: An Exploration of Material Culture in Eurasian History. – New Haven; London: Yale University Press, 2013. 386 p.
4. Rutschowskaya, M. Coptic Fabrics. The Louvre Collections. Paris: Réunion des Musées Nationaux, 1990. 160 p.
5. Muthesius, A. Studies in Silk in Byzantium. London: Pindar Press, 1997. 408 p.
6. Ettinghausen, R., Grabar, O. The Art and Architecture of Islam 650–1250. New Haven; London: Yale University Press, 1987. 448 p.
7. Pritchard, F. Clothing Culture: Dress in Egypt in the First Millennium AD. Manchester: Manchester University Press, 2004. 184 p.

МАТЕРІАЛИ
X Міжнародної науково-практичної конференції

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНСЬКОГО ТА ЗАРУБІЖНОГО
МИСТЕЦТВ: КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ,
МИСТЕЦТВОЗНАВЧИЙ,
ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТИ»

23–25 травня 2025 р.,
с. Світязь Шацького району Волинської області

Підписано до друку 15.05.2025. Формат 60х84/16.
Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman. Цифровий друк.
Умовно-друк. арк. 14,42. Тираж 100. Замовлення № 0525-050.
Ціна договірна. Віддруковано з готового оригінал-макета.

Українсько-польське наукове видавництво «Liha-Pres»
79000, м. Львів, вул. Технічна, 1
87-100, м. Торунь, вул. Лубічка, 44
Телефон: +38 (050) 658 08 23
E-mail: editor@liha-pres.eu
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6423 від 04.10.2018 р.